Kinderboekenweek 2026 – Spot aan!

Lesideeën bij:

De jongen die verdween in een game

Claudia Jong en Leen Huysmans (ill.)
Uitgeverij De Eenhoorn
ISBN 9789462918047

Doelen

- Leesbevordering: leerlingen nieuwsgierig maken naar dit boek.
- Leerlingen laten nadenken over het thema van de Kinderboekenweek.
- Leerlingen laten oefenen met creatief schrijven, waarbij plezier voorop staat.
- Leerlingen laten oefenen met spreken, door het (veilig) voorlezen van eigen werk.

Doelgroep

Groep 6 t/m 8 (groep 5 kan ook, als het schrijf- en leesniveau goed is)

Nodig

- Het boek, 1 exemplaar (meer exemplaren in de schoolbieb is fijn).
- Schrijfpennen en lijntjespapier.
- Optioneel: wat foto's van tekeningen uit het boek, om te laten zien op het digibord. Dit kan extra prikkelen om het boek te gaan lezen. (Verspreid de foto's niet, i.v.m. rechten).

Duur

Minimaal 60 minuten (meer als je wilt verdiepen en iedereen wilt laten voorlezen)

Vanwege het thema van de Kinderboekenweek en de link met theater is deze les verdeeld in vijf ***aktes*** (als je de term niet kent, zoek het op, met de leerlingen).

De eerste akte: voorlezen

Laat het boek zien, noem de titel en makers.
Vertel waarover het gaat (zonder spoilers) en/of lees de tekst op de achterflap voor.
Optioneel: laat een paar tekeningen uit het boek zien op het digibord.
Bespreek kort: spreekt dit aan? Waarom wel of niet?

Zeg dat je gaat voorlezen, niet het begin van het boek, maar verderop in het verhaal.
Vraag de leerlingen te genieten, maar ook goed te luisteren naar wat er gebeurt.
Jayden is van huis weggelopen en dwaalt door de straten in zijn buurt…
Lees het hoofdstuk *Voetbalveldje* voor (pagina 50 t/m 55).

De tweede akte: gesprek

Laat de leerlingen reageren op wat ze hebben gehoord. Spreekt het aan?
Wat is volgens hen de link met het thema ***Spot aan!*** van de Kinderboekenweek?
Hou dit kort en ga snel naar de vragen, zodat het nog vers is.

Vragen die je kunt stellen en bespreken, klassikaal of in tweetallen/groepjes:

1. Wat *gebeurt* er in deze scène, qua situatie, dus wat je kunt zien en horen? Welk *gevoel* zit eronder, voor Jayden?
2. Jayden wil beroemd en *gezien* worden, maar doet het tegenovergestelde: hij zondert zich af en verdwijnt helemaal in het gamen. Snap jij dat? Waarom doet hij dat, denk je?
3. Wat zegt Milo over beroemd worden? Ben je het met hem eens? Waarom wel of niet?
4. Hoe zit dat bij jou: wil jij in spotlights staan en krijg je graag applaus? Of blijf jij liever in de schaduw en klap je graag voor anderen? Leg uit waarom.
5. Is er iemand in je omgeving of familie die een groot applaus verdient of die je zou willen toejuichen? Vertel waarom.

De derde akte: schrijfoefening

Succescriteria:

- Probeer zo te schrijven dat we de situatie voor ons zien, als een film.
- Zorg ervoor dat we kunnen meeleven met de hoofdpersoon.

Je kunt afspraken maken over een gewenste hoeveelheid tekst, maar voor sommige kinderen is drie zinnen al een overwinning en anderen mogen juist wat minder of aandachtiger schrijven.
Het verhaal hoeft niet per se af, tenzij jij dat belangrijk vindt (neem dan voldoende tijd).

Neem voor het schrijven *minstens* 15 minuten en ga eventueel verder in een volgende les.
Laat de leerlingen in stilte werken aan hun eigen verhaal, gebruik een timer.
Ze mogen een titel verzinnen, maar dat kan ook later.
Zeg vooraf: Tijdens het verzinnen letten we niet op spelling (dat kan later).

Kondig de schrijfoefening aan met de tekst hieronder, die je (deels) kunt voorlezen (evt als '*bericht met tips van de schrijver')*:

We gaan een kort verhaal schrijven over een situatie waarbij iemand in de schijnwerpers staat, terwijl iemand anders toekijkt en juicht of applaudisseert.
Dat kan zijn tijdens een optreden, een speech, een wedstrijd, een feest of iets anders.
Er kunnen ook andere dingen gebeuren, maar dit moment moet erin zitten.

Let op, het hoeft niet zwart-wit te zijn:
Iemand die juicht hoeft dat niet te menen.
Iemand die niet in de schijnwerpers staat, kan dat wel graag *willen*.
En iemand die in de schijnwerpers staat, kan dat vreselijk vinden.

Het kan ook allebei bij iemand passen: soms wel in de spotlight willen staan, soms niet.
Maar voor deze oefening kies je!
Is jouw hoofdpersoon degene die in de schijnwerpers staat of degene die kijkt?
Het mag over jezelf gaan, maar maak van jouw hoofdpersoon een *personage*.

Gebruik niet je eigen naam of namen van mensen uit je omgeving (ook niet uit je klas), zodat je vrijer bent en meer kunt verzinnen.
In de personages en in het verhaal kun je wel ervaringen en eigenschappen van jezelf of anderen gebruiken. Dan meng je waargebeurd en fantasie. Dat doen schrijvers ook!

Hoe begin je en hoe ga je verder?

Schrijven begint met een *idee* voor je verhaal.
Misschien weet je al iets? Fijn!
Zo niet:
Je hebt vast een keer gezien of meegemaakt hoe iemand werd toegejuicht?
Je hebt vast weleens gefantaseerd over hoe het voelt om op een groot podium te staan?
Of misschien heb je bij de vragen aan iemand gedacht die je zou willen toejuichen?
Gebruik dat! Je mag er van alles bij verzinnen (durf te overdrijven).

De ideeën ontstaan vaak tijdens het schrijven. Dus kies iets en begin!
Probeer de situatie voor je te zien en leef je in.
Laat jouw hoofdpersoon je vertellen wat er gebeurt...
Kiest die voor licht of schaduw? Zichtbaar zijn, of onzichtbaar?

Laat de leerlingen (zo nodig) even brainstormen in tweetallen.

Heb je een idee voor het begin? Mooi. Maar dan, hoe ga je verder?
In verhalen zitten problemen die moeten worden opgelost, daardoor wil je doorlezen.

Als voorbeeld: welk probleem heeft Jayden in het hoofdstuk dat je hoorde?
Misschien zijn dat zelfs meerdere problemen…
Worden die opgelost in deze scène?
Denk weer aan wat er *gebeurt*, en welk *gevoel* eronder zit… dat zorgt voor spanning.

Verzin een probleem voor jouw hoofdpersoon, in de gegeven situatie.
Verzin daarna wat er kan *gebeuren*… en hoe jouw hoofdpersoon zich erbij *voelt*.
Misschien weet je dan ook hoe dit kan aflopen?

Laat de leerlingen (zo nodig) even brainstormen in tweetallen.

Als de leerlingen een idee hebben kunnen ze beginnen met schrijven (je kunt de groep al laten starten en de trage starters op gang helpen).
Herhaal de **Schrijfoefening** nog een keer kort, met de **Schrijftips** erbij.
Zet dit op het digibord, zodat de leerlingen er steun aan hebben (pas aan, waar nodig):

Schijnwerpers of Schaduw… Schrijfoefening:

- Schrijf een kort verhaal over iemand die in de schijnwerpers staat, terwijl iemand anders toekijkt. Kies wie van de twee de *hoofdpersoon* is.
- Verzin een probleem voor de hoofdpersoon en los dat niet meteen op.
- Wat gebeurt er aan het begin… wat gaat er mis… en hoe loopt het af?

Voor wie het fijn vindt, een beginzin:
Het is zover, over één minuut gaat het beginnen…

Schrijftips:

- Verzin een eigen verhaal (doe geen bestaande verhalen/films/games na).
- Maak het spannend! Laat ons meeleven met de hoofdpersoon.
- Beschrijf de situatie met details, alsof het een film is. Denk aan: gedrag, gedachten, emoties, geuren, kleuren, geluiden, etc.

De vierde akte: verhalen voorlezen

Laat leerlingen die willen hun verhaal voorlezen (het hoeft niet per se af te zijn).
Forceer niet! Sommige kinderen durven (nog) niet. Eigen werk voorlezen is kwetsbaar.
Kinderen die durven kun je helpen met houding en stemgebruik, laat *plezier* voorop staan.
Kijk of het is gelukt:

- Probeer zo te schrijven dat we de situatie voor ons zien, als een film.
- Zorg ervoor dat we kunnen meeleven met de hoofdpersoon.

Benoem vooral wat jij goed/leuk/spannend vindt aan het verhaal, en waarom.
Laat klasgenoten ook op die manier reageren en laat ze genieten van elkaars verhalen.
Vooral complimenten dus. Daarvan gaan kinderen stralen en zo groeit hun zelfvertrouwen.
Dat heeft een positief effect op alles: schrijven, lezen, presenteren.

Sluit de les(sen) af met applaus voor de hele groep!

De vijfde akte, optioneel: tastbaar resultaat

Laat de leerlingen hun korte verhalen (scènes) afmaken en in het net uitwerken (of typen).
Laat ze tekeningen maken bij hun verhaal.
Bundel ze per groep en maak er mooie boekjes van, met een samen gekozen titel.
Trots gegarandeerd!

Lesideeën door Claudia Jong

Het boek is te bestellen bij elke (kinder)boekhandel. Koop lokaal!
Tip (bij genoeg budget): maak er een *samenleesboek* van, bestel voor een hele groep.

Reacties en ervaringen kun je sturen naar **info@claudiajong.nl**
Meer info en tips op **www.claudiajong.nl** (o.a. bij Contact en Leesbevordering)

Je kunt de schrijfster boeken voor een **auteursbezoek** via **De Schrijverscentrale**.
Tijdens een bezoek mogen de kinderen vragen stellen en geeft ze een deel van deze les.
Na het bezoek kun je er zelf aan doorwerken met de groep.
Of je doet alles met de groep en de schrijfster komt live luisteren naar jullie beste verhalen!
Dit kan ook na / los van de Kinderboekenweek.

"Een ontmoeting met een echte schrijver of illustrator kan een kind dat extra zetje geven om een boek te pakken." (site van De Schrijverscentrale)

Extra tip:
Als je bij dit boek een (aanvullende) les wilt doen rond Mediawijsheid en scherm/gameverslaving, kun je deze lesideeën gebruiken van
Leesbevordering in de klas:
https://leesbevorderingindeklas.nl/book-review/de-jongen-die-verdween-in-een-game/